

AUTE DE 9 DE JUNY DE 2005

**Dret a un procés degut: determinació del seu abast.-
Prejudicialitat penal: requisits.- Diferències entre la
prejudicialitat penal i les excepcions processals**

Reunida la Sala Civil del M.I. Tribunal Superior de Justícia d'Andorra, sota la presidència del M.I. Sr. Jean Louis VUILLEMIN, i els magistrats M.I. Sr. Antoni BRUGUERA MANTÉ i M.I. Sr. Joan Manel ABRIL CAMPOY, ha adoptat la resolució següent:

ANTECEDENTS DE FET

I.- Per contracte privat de data 1 d'agost del 2003, la Sra. Maria Rosa M.P. va cedir en arrendament a la societat S.,SL, un local comercial per un termini principal de 5 anys i mitjançant un lloguer de 2.000 € mensuals.

II.- El dia 13 de setembre del 2004, la Sra. Maria Rosa M.P. va presentar davant de l'Honorable Batllia, demanda contra la societat S.,SL (S.,SL), en resolució del contracte d'arrendament amb efectes a comptar del dia 30 de setembre del 2004; en condemna de l'arrendatari a deixar lliure i a disposició de l'arrendador el local litigiós; en reclamació de la quantitat de 6.000 € en concepte de mensualitats de lloguer endarrerides, amb els interessos legals de demora; en condemna de la part defenent a pagar els danys i perjudicis derivats de l'ocupació indeguda del local a comptar del dia 30 de setembre del 2004 i fins que sigui el mateix posat a disposició de l'arrendadora, a raó de 66,67 € per cada dia de retard, amb els interessos legals; i en indemnització que es determini per sufragar les despeses de reparació dels eventuais danys i desperfectes que es constatin al local de referència.

III.- La societat S.,SL va plantejar la qüestió de prejudicialitat penal, la qual fou estimada per Aute de data 10 de desembre del 2004.

IV.- Contra aquesta resolució la Sra. Maria Rosa M.P. ha interposat recurs d'apel·lació.

Ha actuat com a magistrat ponent el M.I. Sr. Jean Louis VUILLEMIN.

FONAMENTS DE DRET

I.- La part que recorre manifesta que d'una banda, l'Aute impugnat ha infringit les normes de procediment establertes a la Llei d'arrendament de finques urbanes de 30 de juny de 1999, i que d'altra banda, el requisit essencial per a que un procediment civil sigui suspès, no existeix en el present cas, sinó que es tracta d'un indegut i reprotxable intent de criminalitzar i dilatar un litigi purament civil; afegeix a més a més que s'ha vulnerat el dret a un procés degut.

II.- De manera òbvia s'ha de descartar l'argument de la part que recorre, fonamentat sobre una vulneració del dret a un procés degut garantit per l'article 10 de la Constitució. De la jurisprudència del Tribunal Constitucional se'n desprèn que el dret a un procés degut és el dret de tot ciutadà a obtenir de la jurisdicció, un dictamen complet i motivat sobre totes les pretensions deduïdes, i sense cap indefensió, amb el benentès que la decisió no ha d'ésser necessàriament favorable a les pretensions de l'actor, ja que encara que recaigui normalment sobre el fons de la litis, pot ser que no entri en aquest mateix fons per diverses raons. En el cas d'autes, en el supòsit que la resolució impugnada sigui conforme, en la forma i en el fons, al dret vigent, en estimar la qüestió de prejudicialitat penal no finalitza el procés i no rebutja les pretensions de l'actor, sinó que condiciona la solució final del litigi al resultat d'una acció penal. La qüestió de prejudicialitat penal està prevista per les disposicions de l'article 8 de la Llei Qualificada de la Justícia i deixa intactes les demandes de l'actor, amb tots els seus mitjans de defensa, sobre les quals la jurisdicció es pronunciarà en el moment escaient, una vegada resolt el procediment penal. L'únic greuge que pot al·legar la part recurrent, consisteix en un retard en la solució donada a les seves pretensions, però aquest retard no deriva d'una vulneració de la Llei, sinó al contrari, de la seva aplicació, i encara que aquesta aplicació sigui feta en vulneració d'un dret processal, això no canvia res, sempre que no s'hagi produït indefensió material.

III.- El dia 24 de setembre del 2004, la societat S.,SL va formular contra la Sra. Maria Rosa M.P. i el Sr. Jaume S.L., una querella criminal per la comissió del delictes major d'estafa, pel delictes menor i continuat de violació de domicili i per la contravenció penal de coaccions lleus.

IV.- L'article 8 de la Llei Qualificada de la Justícia disposa que l'existència d'una qüestió prejudicial penal sempre que la seva prèvia resolució sigui imprescindible per a la resolució d'un judici civil o administratiu, comportarà la suspensió del procediment fins que aquella no hagi estat resolta per l'òrgan penal competent. L'article 19 de la Llei Transitòria dels procediments judicials precisa que el moment processal a partir del qual una qüestió penal pot suspendre la sustentació dels procediments civils o administratius es l'admissió a tràmit d'una querella i denuncia o el moment en que un òrgan judicial incoï sumari. Ara bé, la disposició addicional segona, de la Llei d'arrendaments de finques urbanes del 30 de juny de 1999, que regula el procediment en la matèria, preveu en el seu apartat 11, que totes les excepcions i incidents que se suscitin durant la tramitació en primera o segona instància han de ser resoltes en la sentència. Es fefaent que per sentència s'ha de considerar la resolució que el Tribunal ha de dictar sobre el fons del litigi, una vegada el procediment acabat. Per tant, l'Aute impugnat, en estimar l'excepció de prejudicialitat penal i suspendre els autes, va impossibilitar la continuació del procediment fins a la sentència, i pot ser objecte de recurs, contràriament al que manifesta la part recorreguda.

IV.- Tampoc no es pot admetre els motius de la part recorreguda relatius a una vulneració de les normes processals contingudes en els apartats 8, 9 i 10 de la disposició addicional segona de la Llei, per no haver el recurrent formulat directament el seu recurs davant el Batlle, atès que dits articles fan referència a l'apel·lació de la sentència de primera instància sobre el fons, i no a un recurs contra un Aute incidental, regulat per les normes processals genèriques.

V.- Dit això, les qüestions de prejudicialitat, penal o constitucional, s'han de diferenciar de les excepcions processals. Si les excepcions processals en matèria arrendatària s'han de resoldre amb la sentència com ho exigeix el punt 11 de la disposició segona de la Llei, més amunt esmentat, les qüestions de prejudicialitat requereixen un pronunciament previ perquè tenen per efecte, una vegada presentades, de suspendre la tramitació del procés, en quant les excepcions processals poden ser resoltes amb el fons. Per tant l'Aute recorregut no va vulnerar les disposicions regulant el procediment en la matèria arrendatària, sinó que va resoldre la qüestió prejudicial plantejada, condició necessària i indispensable per poder continuar el procediment.

VI.- Per suspendre la tramitació del procés, la resolució de la qüestió penal ha de presentar un caràcter imprescindible per a la resolució del judici civil, i això és el cas en els presents autes, atès que si la jurisdicció penal considera que la querella criminal presentada per la societat S.,SL contra la Sra. Maria Rosa M.P. i el seu marit, sigui fonamentada i que pronunciï condemnacions contra els mateixos, aquesta resolució penal, podria servir de base a una reconvenció que podria canviar la resolució del present litigi civil de desnonament.

VII.- En conseqüència s'ha de confirmar l'Aute recorregut.

VIII.- La desestimació del recurs de la Sra. Maria Rosa M.P. imposa de posar les costes processals de segona instància a càrrec de la part recurrent.

Vistos la legislació vigent i els Usos i Costums aplicables al present cas.-

La Sala Civil del M.I. Tribunal Superior de Justícia d'Andorra,

DECIDEIX

Desestimar el recurs de la Sra. Maria Rosa M.P.; **confirmar** l'Aute de l'Honorable Batlle de data 10 de desembre del 2004; **condemnar** a la senyora Maria Rosa M.P. al pagament de les costes de segona instància.

Així per aquesta nostra resolució, de la qual en serà tramés testimoni a l'Hble. President de la Batllia, per al seu coneixement i als efectes escaients, definitivament jutjant, ho pronunciem, manem i signem.-